

jeg troer, det høifagtede Thing har vliift en Tilbøielighed til at indtage, og som navnlig synes mig sandt sin Virring, da nogle langt vigtigere Lovforslag her vare paa Bane, det, nemlig, at man skulde søge at faae det Gode, som man kunde opnaae, naar man dog deri maatte erkjende et Fremfærd, om det end ikke var saa stort, som man kunde ønske det, — efter dette Standpunkt kunde jeg være tilbøielig til at troe, at man ogsaa her i dette Tilfælde vil gaae ind paa Lovforslaget væsentligt saaledes, som det foreligger, fordi det jo efter de vidtløftige Forhandlinger, som allerede have fundet Sted, synes mig temmelig let at see, at her er kun det Valg, om man vil have dette eller renoncere paa at faae Noget. Det er altsaa fra dette praktiske Standpunkt, at jeg for mit Vedkommende er tilbøielig til at stemme for Lovforslaget; thi ellers er jeg ganske enig med en æret Landssthingsmand, som talte tidligere, og som sidder nær ved mig (Lehmann), at jeg rigtignok heller ikke troer, at vi vilde komme til at indlægge os nogen stor nationaloekonomisk Uret eller Anseelse med Hensyn til vort statsoekonomiske Standpunkt, ved at gaae ind paa Lovforslaget, saaledes som det foreligger. Men er det nu Tilfældet, at en Klasse af Landeieendomsbesiddere kunne troe, at en Fare, som ellers vilde ramme dem, ved Lovforslaget bliver afvendt, saa synes det mig, at man kan finde sig i at lade dem have denne Forestilling. Jeg troer ikke, at den Bestyttelse, der saaledes kunde være for dem, har med Hensyn til Capitalerne i Almindelighed noget stort at betyde. Jeg troer virkelig, at det gaaer med dette Forhold som med alle de Forhold, hvor tvingende Bestemmelser ere unaturlige, at, naar man først lader Friheden slippe ind, om ogsaa kun ad en snever Abning, saa vil den af sig selv opfylde det hele Rum ligesom Luften, der trænger ind paa et forhen lufttomt Sted. Det er ikke let at forhindre. Det kan være, hvis det, hvad jeg neppe engang havde troet, saaledes som den sidste ærede Taler bemærkede, er en almindelig Anskuelse, at det skulde være umoralsk at tage højere Rente, at dette i en vis Grad vil holde det tilbage, hvor ellers Forholdene kunde føre det med sig; men forsaavidt det er en Fordom, vil den jo

vistnok ogsaa komme til at vige, efterat denne Lov er kommen ud. Skulde det imidlertid ikke blive tilbageholdt af en saadan Fordom, troer jeg, at der egentlig ikke er stor Bestyttelse tilbage med Hensyn til Capitaler i Almindelighed; thi det er jo vistnok ganske klart, at der er flere Maader, hvorpaa man kan gaae uden om denne Lov. Naar man stifter et Gjældsforhold, som er af den Bestaffenhed, at det oprindelige Hoveddokument ikke giver nogen Panteret, men det kun bestyres ved Stadesløsbrev, som senere kommer til, seer jeg ikke rettere, end at man kan gjerne betinge sig 5—6 pCt., uden at man derom behøver at indgive nogen Ansøgning til Indrengsministeren. Man kan gjøre det allerede nu; man kan træde i Verelshold til en Mand og senere sikke sig dette Verelshold ved Stadesløsbrev. Det er imidlertid ikke bekvemt for Mange, som maasse ikke kjende til Verelshold, at indlade sig paa et saadant; men naar Loven er givet, forekommer det mig, at man kan udstede en Obligation paa første Classes Papiir, hvori Panteret ikke gives, og siden efter sikke den ved Stadesløsbrev, og da Obligationen paa første Classes Papiir betinge sig 5—6 Procent, eller hvilken som helst anden Rente, uden at dertil nogen Ansøgning er fornøden. Jeg troer ikke let, at det kan opfattes anderledes, og dette vil altsaa vise, at med Hensyn til Capitaler i Almindelighed er virkelig Bestyttelsen ikke meget stor, og jeg troer heller ikke paa den anden Side, at Indskrænkningerne ere af saa stor Betydning, at de, der ere imod Loven, af den Grund skulde behøve at stemme imod den. Troe imidlertid mange Mennesker desuagtet, at en saadan formeentlig Bestyttelse er af Betydning, er det jo saameget desto bedre, om denne Lov kunde komme ud, uden at vække nogen Frygt eller Betværing. Det var ogsaa kun Capitaler i Almindelighed, mine Virringer gjaldt; thi med Hensyn til Capitaler, som ere under offentlige Stiftelses Bestyrelse, og hvad man har kaldt faste Penge, kan det ikke negtes, at disse Bestyrelser vel efter Forholdenes Natur ikke kunne indlade sig paa en saadan Operation som den nævnte, og det er ganske vist, at Eiendomsbesiddere ville ved Loven er